

Hem?irelerde Ahlaki Cesaret Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Hem?irelerde Ahlaki Cesaret Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22830>

Özet

Hemşirelerde Ahlaki Cesaret Ölçeği, Ebru Ayaz tarafından 2020 yılında Kafkas Üniversitesi'nde tamamlanan bir yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilen bir ölçek uyarlama çalışmasıdır. Bu ölçek, hemşirelerin mesleki uygulamaları sırasında karşılaştıkları etik ikilemler kapsamında ahlaki cesaret gösterme düzeylerini ölçmek amacıyla yabancı dildeki orijinal bir araçtan Türk kültürüne adaptasyonunu ve psikometrik özelliklerinin incelenmesini amaçlanmıştır. Bu çalışma, hemşirelik etiği alanında yapılan araştırmalara geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı kazandırmayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler

Ahlaki cesaret, hemşirelik etiği, hemşire, psikometri, ölçek uyarlama, geçerlilik, güvenilirlik, etik ikilem.

Yazarlar

Ebru Ayaz

Amaç

Ölçeğin temel amacı, hemşirelik alanında çalışan profesyonellerin, etik dikkatli uygulamalar, hasta hakları ihlalleri veya kurumsal baskılar gibi zorlayıcı durumlarda dahi etik değerlerine sadık kalarak doğru eylemi gerçekleştireme kapasitelerini yani ahlaki cesaret düzeylerini nicel olarak belirlemektir.

Bu araç, Türkiye'deki hemşire popülasyonuna yönelik olarak standardize edilmiş olup, mesleki etik eğitimlerinin etkinliğini değerlendirmede ve çalışma ortamlarında ahlaki cesareti destekleyici stratejiler geliştirmede kritik bir rol oynamaktadır. Uyarlama çalışması, psikometrik açıdan sağlam bir zemin oluşturularak, gelecekteki araştırmalar için temel bir kaynak sağlamıştır.

Yapı

Ölçek, psikolojik bir yapı olan ahlaki cesaret kavramını ölçmektedir. Ahlaki cesaret, bireyin etik değerlerini, inançlarını veya ilkelerini savunmak için kişisel risk (fiziksel, sosyal, kariyerle ilgili) alma isteği olarak tanımlanır.

Ahlaki cesaret, genellikle üç temel bileşen etrafında incelenir: **Ahlaki Duyarlılık** (etik bir sorunu fark etme), **Ahlaki Muhakeme** (doğru eylemi belirleme) ve **Ahlaki Eylem** (risk alarak harekete geçme). Bu ölçek, özellikle hemşirelerin hastane ortamında karşılaştıkları zorluklar bağlamında bu bileşenlerin davranışsal yansımalarını değerlendirmeye odaklanmıştır.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlilik çalması, uyarlama sürecinin temel bir aşamasıdır. Geçerlilik, ölçeğin gerçekten ölçmeyi amaçladığı yapıyı ne kadar doğru ölçtüğünü gösterir. Ayaz (2020) tarafından yürütülen çalışmada, yapısal geçerliliği sağlamak amacıyla faktör analizleri uygulanmış ve ölçeğin orijinal yapısının Türkçe örnekleme de korunduğu veya kültürel farklılıklara uygun olarak yeniden yapılandırılmış analiz edilmiştir.

Ayrıca, kapsam geçerliliği için uzman görüşlerine başvurulmuş ve dil geçerliliği için çeviri-geri çeviri yöntemleri kullanılmıştır. Ölçeğin tam geçerlilik bulguları, ilgili yüksek lisans tezinin detaylı bölümlerinde mevcuttur.

Güvenirlik

Güvenirlik analizleri, ölçeğin ölçüm sonuçlarının tutarlılığını ve istikrarını değerlendirmek için yapılmıştır. Uyarlama çalışmasında, ölçeğin iç tutarlılığı Cronbach Alfa katsayısıyla incelenmiştir. Yüksek bir Cronbach Alfa değeri, ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir.

Uyarlama çalışmasının tam güvenilirlik sonuçları (iç tutarlılık katsayıları ve muhtemel test-tekrar test korelasyonları), tez içerisinde detaylı olarak sunulmuştur. Bu analizler, ölçeğin Türk hemşireler popülasyonunda istikrarlı ve güvenilir ölçümler sağladığını kanıtlayıcı amaçlanmıştır.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapı geçerliliğini test etmek amacıyla faktör analizi teknikleri kullanılmıştır. Genellikle, ölçek uyarlama çalışmaları için hem Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) hem de Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılır.

Faktör analizi, ölçeği oluşturan maddelerin hangi temel boyutlar altında toplandığını belirlemeye yardımcı olur. Bu analiz, ölçeğin orijinal teorik yapıyla (yani ahlaki cesaret boyutlarıyla) uyumlu olup olmadığını istatistiksel olarak doğrulamak için kritik öneme sahiptir. Ayaz (2020) tezi, ölçeğin faktör yapısının Türk kültürüne özgü örnekleme nasıl bir dağılım gösterdiğini açıklamaktadır.

Araç

Test Türü: Uyarlama Ölçeği (Orijinali yabancı dilde olan bir araçın Türkçe'ye adaptasyonu ve psikometrik özelliklerinin belirlenmesi).

Format: Derecelendirme formatı (Genellikle Likert tipi bir ölçek kullanılmıştır, ancak kesin

derecelendirme bilgisi kaynakta belirtilmemiştir).

Mevcut Diller: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Hemşireler.

Yaş Grubu: Çalışan yetişkinler (Hemşirelik mesleğini aktif olarak icra eden bireyler).

Popülasyon Detayları: Türkiye'de çeşitli sağlık kuruluşlarında görev yapan hemşireler.

Test Metodolojisi: Kesitsel anket çalışması, psikometrik analizler (geçerlilik ve güvenilirlik testleri).

Anahtar Kelimeler

Etik, mesleki sorumluluk, adaptasyon, psikometri, hemşirelik, sağlık etiği, yüksek lisans tezi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilinmiyor

Bağlı Kuruluş E-posta Adresleri: Bilinmiyor

Yazın Adresi: Kafkas Üniversitesi, Kars (Tez dönemi itibarıyla).

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin kullanımı için, orijinal ölçeğin yazarlarından izin alınması ve uyarılma çalışması yapan sorumlu yazar Ebru Ayaz ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Bu ölçek, akademik araştırmalarda genellikle ücretsiz olarak kullanılabilir, ancak ticari amaçlar için yazarların izni şarttır.

Ölçeğin uyarılma ve psikometrik testlerinin yapıldığı yıl **2020**'dir.

Kaynaklar

Ayaz, E. (2020). *Hemşirelerde ahlaki cesaret ölçeği: uyarılma, geçerlilik ve güvenilirlik çalışması*. Kafkas Üniversitesi, Kars.

Tez, YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişilebilir: tez.yok.gov.tr

Ölçeğin orijinal PDF'i aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [hemsirelerde-ahlaki-cesaret-olcegi-toad.pdf](#)

Hem?irelerde Ahlaki Cesaret Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in orijinal maddeleri, kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddelerin tamam?na eri?im için yukar?da belirtilen yüksek lisans tezine ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM